

Jesaja 29

1 Wee Ariël, Ariël, de stad waar David zich gelegerd heeft! Voeg jaar bij jaar, laat de feesten hun kringloop hebben,

2 toch zal Ik Ariël in het nauw drijven, er zal geklag en geklaag zijn, zij zal Mij als een ariël zijn.

3 Want Ik zal u rondom belegeren, Ik zal u insluiten met bolwerken en versterkingen tegen u opwerpen.

4 Dan zult u vernederd worden, spreken vanuit de aarde en gedempt zullen uw woorden klinken uit het stof. Uw stem vanuit de aarde zal zijn als die van een dodenbezweerder; en uw woorden klinken piepend uit het stof.

5 Dan zal de menigte van hen die u vreemd zijn, worden als fijn stof, en de menigte van geweldplegers als voorbijvliegend kaf. In een ogenblik zal het gebeuren, plotseling.

6 Door de HEERE van de legermachten zult u gestraft worden met donder, aardbeving en groot geluid, wervelwind, storm en de vlam van een verterend vuur.

7 Als een droom, een nachtelijk visioen zal de menigte van al de volken worden die strijden tegen Ariël, ja, allen die strijden tegen hem en zijn vestingen, en die hem in het nauw drijven.

8 Het zal zijn zoals wanneer een hongerige droomt, en zie, hij eet, maar als hij ontwaakt, is hij nog onverzadigd; of zoals wanneer een dorstige droomt, en zie, hij drinkt, maar als hij ontwaakt, zie, hij is uitgeput en nog versmacht hij: zó zal het met de menigte van alle heidenvolken zijn die strijden tegen de berg Sion.

9 Zij aarzelen. Sta daarover verbijsterd. Zij zijn verblijd. Roep daarom. Zij zijn dronken, maar niet van wijn; zij waggelen, maar niet van sterkedrank.

10 Want de HEERE heeft over u uitgegoten een geest van diepe slaap. Gesloten heeft Hij uw ogen, de profeten; en uw hoofden, de zieners, heeft Hij omhuld.

11 Daarom is voor u het visioen van dit alles geworden als de woorden van een verzegeld boek. Men geeft het aan iemand die lezen kan en zegt: Lees dit eens! Maar hij zegt: Dat kan ik niet, het is verzegeld.

12 Of men geeft het aan iemand die niet lezen kan, en zegt: Lees dit eens! Maar hij zegt: Ik kan niet lezen.

13 De Heere zei: Omdat dit volk tot Mij nadert met zijn mond en zij Mij eren met hun lippen, maar hun hart ver van Mij houden, en hun vrees voor Mij slechts een aangeleerd gebod van mensen is, 14 daarom, zie, ga Ik verder met wonderlijk te handelen met dit volk, wonderlijk en wonderbaar; want de wijsheid van zijn wijzen zal vergaan en het verstand van zijn verstandigen zal zich verbergen.

15 Wee hun die zich diep verbergen voor de HEERE om hun voornemen te verbergen; hun daden vinden in het duister plaats, zij zeggen: Wie ziet ons en wie kent ons?

16 U draait de zaken om! Alsof de pottenbakker als gelijk beschouwd kan worden met het leem, zodat het maaksel over zijn maker zegt: Hij heeft mij niet gemaakt, en het gevormde voorwerp over zijn pottenbakker zegt: Hij heeft er geen inzicht in.

17 Is het niet nog een klein moment totdat de Libanon zal veranderen in een vruchtbaar veld, en het vruchtbare veld als een woud beschouwd zal worden?

18 Op die dag zullen de doven horen de woorden van het Boek, en, verlost van donkerheid en duisternis, zullen de ogen van de blinden zien.

19 De zachtmoedigen zullen blijdschap op blijdschap hebben in de HEERE, en de armen onder de mensen zullen zich in de Heilige van Israël verheugen.

20 Want de geweldpleger zal omkomen, het zal uit zijn met de spotter. En allen die uit zijn op onrecht, zullen uitgeroeid worden:

21 zij die een mens schuldig verklaren om een woord, zij die valstrikken leggen voor wie opkomt voor het recht in de poort, zij die de rechtvaardige wegdrukken, de woestenij in.

22 Daarom, zo zegt de HEERE tegen het huis van Jakob, Hij Die Abraham heeft verlost: Nu zal Jakob niet beschaamd hoeven te worden, en nu zal zijn gezicht niet wit wegtrekken,
 23 want als hij zijn kinderen ziet, het werk van Mijn handen in zijn midden, dan zullen zij Mijn Naam als heilig erkennen, zij zullen de Heilige van Jakob als heilig erkennen, zij zullen bevreesd zijn voor de God van Israël.
 24 Wie dwalen in hun geest, zullen tot inzicht komen, wie morren, zullen onderwijzing aanvaarden.

Gaat het nu wel of niet goed met Jeruzalem?

'Hoe gaat het?' Deze vraag wordt duizenden keren per dag gesteld. 'Goed' is vermoedelijk het meest gehoorde antwoord. Soms merk je later dat het eigenlijk helemaal niet zo goed ging met die persoon. Dat speelt ook in Jesaja 29. Het is maar net aan wie je de vraag stelt in Jeruzalem tegen het einde van de zevende eeuw. 'Hoe gaat het?' Stel je die vraag aan een priester of profeet in Jeruzalem dan zegt hij: 'Het gaat heel goed!' Stel je de vraag aan Jesaja dan hoor je het tegenovergestelde. God waarschuwt Jeruzalem voor de dingen die komen gaan. Het gaat niet goed met Jeruzalem. Donkere wolken pakken zich samen. Ook al zou je dat totaal niet zeggen. We bevinden ons aan de vooravond van het beleg van Jeruzalem in 701 v Chr. Er is nog geen wolkje aan de lucht. Ogenschijnlijk is er een groot enthousiasme voor het geloof in de God van Israel. De grote feesten volgen elkaar op, jaar in jaar uit. Het Pesachfeest. Het Wekenfeest. De Grote Verzoendag en het Loofhuttenfeest. Het tempelplein puilt op zulke dagen uit van de mensen. Het altaar maakt overuren. Van grote afstand is vermoedelijk de rookpluim te zien die opstijgt van de plaats waar de offers worden gebracht. Misschien is het de offerplaats die de HEERE op de naam Ariël bracht. Een vertaling is namelijk *offerplaats*. De nieuwe tempel van Ezechiël geeft deze naam aan het offeraltaar. Ezechiël 43:16 *Vuurhaard*. De HEERE speelt met de synoniemen van het woord Ariël. In de eerste plaats is dat Jeruzalem. Dat is duidelijk uit het verband op te maken. Het gaat over 'de stad waar David zich gelegerd heeft.' Jesaja 29:1 *Wee Ariël, Ariël, de stad waar David zich gelegerd heeft! Voeg jaar bij jaar, laat de feesten hun kringloop hebben.* Maar diezelfde stad zal een voorwerp van benauwdheid en geklaag zijn. Het vuur wordt hen na aan de schenen gelegd. Het zou zo maar kunnen dat de rook en het vuur van het brandoffer het beeld op roept van de rookpluimen voor en in de stad en de benauwdheid en het geklaag tijdens het beleg van Assur dat zich in 701 V Chr. zal voltrekken. Jesaja 29:2 *toch zal Ik Ariël in het nauw drijven, er zal geklag en geklaag zijn, zij zal Mij als een ariël zijn.*

Ariël = Jeruzalem

Ariël = vuurhaard

Van Himmelhoch jauchzend naar zum Tode betrübt.

God waarschuwt Jeruzalem niet alleen voor de dingen die komen gaan. De HEERE maakt ook duidelijk *Wie* het is Die Zich tegen de stad keert. Het is in zekere zin natuurlijk ook Assur die zijn eigen redenen heeft de stad Jeruzalem aan te vallen. Is het omdat koning Hizkia in opstand is gekomen tegen Assur, met zijn weigering nog langer belasting te betalen? Is het omdat hij enkele gebieden van de Filistijnen heeft onderworpen, terwijl die feitelijk bezet gebied van Assur zijn? Het is niet helemaal duidelijk. Wel is duidelijk dat Jeruzalem – in Achaz' tijd nog bijgestaan door Assur in de strijd tegen Israel en Syrië – de goodwill op een gegeven moment volstrekt verspeeld heeft. Het zal dus allemaal goed te verklaren zijn uit de politieke spanningen van die dagen. God echter maakt duidelijk dat het niet Assur de agressor is, die Jeruzalem in het nauw brengt, maar dat Hij er achter zit. Jesaja 29:3 *Want Ik zal u rondom belegeren, Ik zal u insluiten met bolwerken en versterkingen tegen u opwerpen.* De stemming is op het moment van deze profetie blijkbaar opperbest in Jeruzalem. De mensen zijn optimistisch. Ze komen uit hun huizen. De toekomst lijkt hen toe te lachen. Ze ontmoeten elkaar op de feesten die in Jeruzalem het volk uit heel Juda samenbrengen. Zo gemoedelijk en vrolijk als het er thans uitziet, zo bedreigd en angstig zal het straks ogen. God denkt vooruit aan de tijd van het beleg. Iedereen kruipt straks weg in zijn huizen. Ook om niet tegen een verdwaalde pijl aan te lopen. Men blijft niet alleen binnen, maar mocht men over een kelder beschikken dan houdt men zich daar op. Want bij tijden vliegen grote stenen ballen door het luchtruim. De vijand heeft zich ingegraven voor een lang beleg. Assur zet verschansingen op maar brengt ook houten werktuigen in stelling waarmee men grote stenen over de muur van Jeruzalem kan schieten. De HEERE voorziet een schouwspel dat veel weg heeft van het dodenrijk onder de aarde. Jesaja 29:4 *Dan zult u vernederd worden, spreken vanuit de aarde en gedempt zullen uw woorden klinken uit het stof. Uw stem vanuit de aarde zal zijn als die van een dodenbezweerder; en uw woorden klinken piepend uit het stof.* Niet alleen zal de toestand in Jeruzalem binnen enkele jaren totaal in zijn tegendeel veranderd zijn, maar men heeft blijkbaar ook totaal geen idee hoe men daarop moet reageren. De vrolijke zelfbewuste stemming zal omslaan en schimmig worden en duister als het werk van een dodenbezweerder. Het gaat van *Himmelhoch jauchzend naar zum Tode betrübt.* Het zal aanvoelen als één grote vernedering voor de trotse stad.

De belegering van Jeruzalem.

God zal het beleg van Jeruzalem door koning Sanherib van Assur in een dag verbreken.

Het zal iedereen duidelijk zijn dat Jeruzalem – ook al loopt het goed af – in eerste instantie zwaar te lijden heeft gehad onder de agressie van Assur. Sanherib trok met een groot leger door Juda. Dat moet op zich al een plaag geweest zijn. De bevolking van Juda zal – zoals gebruikelijk in dit soort omstandigheden – zijn toevlucht gezocht hebben achter de hoge muren van Jeruzalem. Wanneer we verderop horen van de belegering van Jeruzalem, merken we hoe bang de bevolking is. Natuurlijk bluft de propagandamachine van Assur, maar in zijn hart zal iedere Israëliet erkennen dat zij de onderliggende partij waren. Het moeten vier of acht angstige weken geweest zijn met slachtoffers hier en daar en berovingen en verkrachtingen en al die dingen die 'nu eenmaal' bij een oorlog horen.

Binnentrekkende legers laten vaak diepe sporen na van plundering en verderf. Eenmaal bij de stad aangekomen zal men zich rondom Jeruzalem legeren. Men zal zich ingraven. Ook zal men hoge wallen oprichten om dekking te zoeken wanneer vanaf de muren wordt geschoten. De houten aanvalstorens worden in stelling gebracht. Maar dan zal er iets gebeuren dat totaal niet in de lijn van de verwachting ligt. Men verwacht op dat moment geweld en bedreiging en dood en verderf. Men verwacht de inname van de stad na veel of weinig verzet. Maar het gaat anders. God zal de vijand enorm overvallen. Wat gaat er gebeuren? God zal de mensen die voor de muur liggen, de menigte van geweldplegers – zoals de soldaten van Assur genoemd worden – plotseling, als uit het niets dodelijk raken. De legers – die kort voor die tijd nog angst inboezemen – zullen als kaf zijn dat wegwaait in de wind; als fijn stof dat opwaait in de storm en zich over het land verspreidt. Niet dat die soldaten allemaal wegwaaien, maar feitelijk – volgens de berichten – zullen 185.000 man van de ene op de andere dag het leven laten. Jesaja 29:5 *Dan zal de menigte van hen die u vreemd zijn, worden als fijn stof, en de menigte van geweldplegers als voorbijligend kaf. In een ogenblik zal het gebeuren, plotseling.* Het is God Zelf Die met donder en geweld een enorme slag toebrengt aan de belegeraars van Jeruzalem. Misschien is de bevolking van Jeruzalem in eerste instantie angstig bij al het geweld van aardbeving en wervelwind en vuur, maar het uiteindelijke gevolg zal zijn dat het vijandelijke leger voor de muur een enorme klap krijgt toebedeeld die de meesten van hen niet na kunnen vertellen. Jesaja 29:6 *Door de HEERE van de legermachten zult u gestraft worden met donder, aardbeving en groot geluid, wervelwind, storm en de vlam van een verterend vuur.*

De agressor Assur verslagen voor de muren van Jeruzalem.

Sanherib en het leger van Assur zal voor de poorten van Jeruzalem een enorme nederlaag lijden.

‘Wat gebeurt hier?’, zal menigeen denken. Niet alleen de inwoners van Jeruzalem zullen er totaal door overvallen worden, maar ook de soldaten in het leger van Sanherib en niet het minst de koning van Assur zelf. Hij zal het er levend afbrengen, maar vraag niet hoe. Het was als een droom of een visioen. Ze zagen het bij wijze van spreken voor hun ogen al gebeuren. De poorten van Jeruzalem zouden het begeven en dan zouden ze naar binnen dringen en dan zouden er de nodige slachtoffers vallen. Het einde van het verhaal zou zijn dat ze heer en meester zouden zijn in Jeruzalem. Zo stelden ze zich dat voor als belegeraars. Zo was het tot op dat moment namelijk altijd gegaan. De generaals van Assur kunnen gewagen van grote overwinningen. De ene na de andere. Jeruzalem zou voor hun gevoel ook geen onoverkomelijke problemen opleveren. Jesaja 29:7 *Als een droom, een nachtelijk visioen zal de menigte van al de volken worden die strijden tegen Ariël, ja, allen die strijden tegen hem en zijn vestingen, en die hem in het nauw drijven.* Maar wat gebeurde er? De klappen vielen niet in de stad, maar onder de belegeraars vielen de doden. Bij bosjes stierven ze. ‘Dromen zijn bedrog’, zeggen ze. Nou dat klopt in dit geval. Ze droomden al van de overwinning, maar gingen lelijk onderuit. Ze waren te vergelijken met iemand die flinke honger en dorst heeft. Hij droomt dat hij eet en drinkt, maar als hij zijn ogen opent heeft hij nog en lege maag. Zo is het hun vergaan, het leger

van Assur. 'Zo zal het gaan, zegt God bij monde van Jesaja, met het leger van Assur.' Dat leger was – zoals gebruikelijk in die tijd – samengesteld uit mensen van allerlei overwonnen volken. Al die volken, al die talen, al die verschillende culturen keken lelijk op hun neus. Jesaja 29:8 *Het zal zijn zoals wanneer een hongerige droomt, en zie, hij eet, maar als hij ontwaakt, is hij nog onverzadigd; of zoals wanneer een dorstige droomt, en zie, hij drinkt, maar als hij ontwaakt, zie, hij is uitgeput en nog versmacht hij: zó zal het met de menigte van alle heidenvolken zijn die strijden tegen de berg Sion.* Dit verhaal ging de hele wereld rond, want het raakte alle volken die Assur onderworpen had.

De stad Jeruzalem bleef in 701 v Chr. gespaard.

De inwoners van Jeruzalem werden totaal verrast. Had niemand dit kunnen voorzien?

De inwoners van Jeruzalem wisten van niets. Wat ze verwachtten was de inname van de stad en alle ellende die daarmee gepaard zou gaan. Maar het tegenovergestelde is het geval. De vijand is verslagen. Zien ze het wel goed? Ze aarzelen. Ze zijn verbijsterd. Ze weten niet wat ze ervan moeten denken. De verwachting en de werkelijke gebeurtenissen zijn zo tegengesteld dat ze er duizelig van worden. Ze lijken wel dronken, maar niet van sterke drank. Jesaja 29:9 *Zij aarzelen. Sta daarover verbijsterd. Zij zijn verblijd. Roep daarom. Zij zijn dronken, maar niet van wijn; zij waggelen, maar niet van sterkedrank.* Ze krabden zichzelf achter de oren. 'Hadden ze dit kunnen weten?' Waarom heeft niemand hen dit verteld? Nou niemand is overdreven. God had het via de profeet Jesaja bekend gemaakt, maar hun verhouding met Jesaja was verstoord. Van hem namen ze niets aan. Ze keken naar Jesaja, maar ze zagen niet waar hij heen wilde. Het was net alsof de HEERE de hoofden van de priesters en de profeten van Jeruzalem had omhuld. De leiders van Jeruzalem hadden gewoon zitten te slapen. Men kon er weinig anders van maken. Jesaja 29:10 *Want de HEERE heeft over u uitgegoten een geest van diepe slaap. Gesloten heeft Hij uw ogen, de profeten; en uw hoofden, de zieners, heeft Hij omhuld.* Jesaja voelde dit wel aan. Het was alsof de HEERE het visioen dat hij doorgaf had gesloten 'als de woorden van een verzegeld boek.' Jesaja 29:11 *Daarom is voor u het visioen van dit alles geworden als de woorden van een verzegeld boek.* Niemand kon er iets uit opmaken. De een kon het boek niet openkrijgen. En als iemand het boek al open kreeg, dan stuitte men op het volgende probleem: 'Hij kon niet lezen.' Jesaja 29:11,12 *Men geeft het aan iemand die lezen kan en zegt: Lees dit eens! Maar hij zegt: Dat kan ik niet, het is verzegeld. Of men geeft het aan iemand die niet lezen kan, en zegt: Lees dit eens! Maar hij zegt: Ik kan niet lezen.*

Gesloten heeft Hij uw ogen, de profeten; en uw hoofden, de zieners, heeft Hij omhuld.

Het boek is (niet) verzegeld.

Het is waar dat een visioen van God niet altijd voor iedereen per direct toegankelijk is. Zo moest Daniël zijn boek *verzegelen*. Daniël 12:4 *Maar u, Daniël, houd deze woorden geheim en verzegel dit boek tot de tijd van het einde*. Vermoedelijk moet hij dit doen omdat het visioen nog niet in werking is getreden. Daar werd *het begrijpen* er niet gemakkelijker op. Maar het kan ook anders. Johannes mocht de woorden van het boek Openbaring juist *niet* verzegelen. Openbaring 22:10 *En hij zei tegen mij: Verzegel de woorden van de profetie van dit boek niet, want de tijd is nabij*. Dat werd natuurlijk gezegd omdat de eindtijd-geschiedenis reeds een aanvang had genomen. Neemt niet weg dat ook het boek Openbaring voor sommigen een gesloten boek is gebleven. De vraag is: 'Voor wie opent God de profetieën en voor wie houdt Hij ze gesloten?' Het mag duidelijk zijn dat er goed gestudeerd moet worden én gebeden om licht van de Heilige Geest, maar een factor van betekenis is ook 'Hoe men leeft?' Leeft iemand dicht bij God, dan zal hij groeien in kennis, maar als iemand zich door zijn manier van leven van God vervreemdt, dan zal hij er niets van begrijpen. Daniël 12:10 *De goddelozen echter zullen goddeloos handelen en geen enkele van de goddelozen zal het begrijpen, maar de verstandigen zullen het begrijpen*. Dit was de reden waarom de profeten van Jeruzalem in het duister tastten. Ze hadden zich van God vervreemd.

Een verzegeld Bijbelboek

De profeten hadden zich van God vervreemd.

Zo te zien – bij de jaarlijkse feesten in Jeruzalem – lijkt het volk enthousiast over God en het ontzag voor Hem groot. Maar God voelt zich als de vrouw die getrouwd is met een man die er een buitenechtelijke relatie op na houdt. Die man probeert net zo te klinken en te doen als vóór die tijd. Hij zegt 'dat hij van haar houdt', maar het voelt niet zo. Hij spreekt waarderende woorden over de dingen die ze doet, maar het lijkt uit een boekje te komen. Waarom vertrouwd ze hem niet? Later zal ze het begrijpen. Hij had al die tijd een ander. Het volk heeft ook een ander of is er in ieder geval met zijn hart niet bij. Voor God moet dit heel vervelend voelen, dat Israel net doet alsof. Jesaja 29:13 *De Heere zei: Omdat dit volk tot Mij nadert met zijn mond en zij Mij eren met hun lippen, maar hun hart ver van Mij houden, en hun vrees voor Mij slechts een aangeleerd gebod van mensen is*. Of ze echt andere goden volgen is een vraag, maar ze hebben allemaal wel een ander idee over wat er zou moeten gebeuren *politiek* en *militair*. De profeet hamert er namens de HEERE op dat ze alles op de kaart van het geloof moet zetten, maar op de een of andere manier vertrouwen de mensen God niet. De een verwacht het van de verhoging van de uitgaven voor defensie. De ander zoekt steun bij Egypte, een derde wil weer goede maatjes worden met Assur. Verschillende mensen hebben kritiek op de koning die geen belasting meer afdraagt aan Assur. Dat zou 'vragen om moeilijkheden' zijn. En

dan veroverd de koning ook nog gebieden die aan de Filistijnen toebehoren. Daarmee laadt het de woede van Assur op zich, want dat is de bezettende macht in dat gebied. Anderen geloven dat de koning – die met een vrij grote reformatie kwam – in godsdienstig opzicht juist wel mag denken aan het vergroten van het gebied dat aan Israel toebehoort. Als Assur dichterbij komt, neemt de somberheid echter toe. Er zijn mensen die ‘dit natuurlijk altijd wel gedacht hebben.’ Men houdt zijn hart vast. ‘Dit komt niet goed’, is het algemene gevoel. Vanwege een onderhuids gevoel van falen, voelt men zich ook schuldig tegenover God. Opmerkelijk is echter dat God het volk niet straft, maar het juist uitredt. Trouwens geheel volgens plan. Jesaja 29:14 *daarom, zie, ga Ik verder met wonderlijk te handelen met dit volk, wonderlijk en wonderbaar; want de wijsheid van zijn wijzen zal vergaan en het verstand van zijn verstandigen zal zich verbergen.* Met die uitredding blameert God alle politieke adviseurs en influencers van die tijd. De een wist het nog beter dan de ander. Maar niemand had feitelijk verwacht dat God zo krachtig ten gunste van het volk en Jeruzalem zou optreden. Met een schokeffect hoopt de HEERE dat men zich niet meer zo gemakkelijk laat meeslepen door de angst of wat anderen zeggen of denken. God zoekt onafhankelijke mensen die op Hem vertrouwen en zich aan Hem houden door dik en dun.

Jezus wijst schijnheiligheid af.

Bemoediging en beproeving.

Opmerkelijk blijft dat God Zijn volk – dat zich van Hem weg beweegt – terug wil roepen met een krachtige en zegenrijke ingreep, in dit geval de redding van de stad Jeruzalem uit de greep van de belegeraar Assur. Toch moeten we hier niet al te verwonderd over zijn. God staan twee middelen ter zijde; die van bemoediging en beproeving. Er is geen gelovig mens of hij/zij heeft meer dan eens de hulp van God ervaren. Hoewel wij God erkentelijk zijn voor Zijn hulp en zegen, is de praktijk dat wij deze dingen vrij snel vergeten. Wanneer we de hulp van God bij een volgend probleem niet even sterk of zelfs niet ervaren, lijkt de opgebouwde geloofwaardigheid van God snel af te nemen. Wanneer we ons van Hem af keren wil God nog wel eens – wanneer Hij ons liefheeft – zaken toelaten in ons leven, die ons zwaar vallen. Dingen die wij als beproevingen ervaren brengen ons – als God het geeft – tot gebed en overgave. Natuurlijk bidden wij: *‘En leidt ons niet in beproeving’*, maar wij bidden ook *‘Uw wil geschiede’*. In *het Onze Vader* leert God ons om ons te schikken naar de dingen – waarvan wij het gevoel hebben dat wij – die door moeten maken. God weert het kwade van ons, maar laat soms ook dingen toe in ons leven die ons ernstig uit ons doen kunnen brengen. Het is zaak deze moeilijkheden met God te dragen of met Zijn hulp te overwinnen. Een van de fouten die wij mensen maken in relatie tot God is dat we Zijn plan/ Zijn wil niet accepteren. Dit komt aan het licht telkens wanneer we verhuld of onverhuld kritiek uitoefenen op God. We zijn het met het beleid van God niet altijd eens, zeker wanneer het ons – of mensen die ons lief zijn – persoonlijk in negatieve zin raakt. Het vervelende is dat we door dit te doen de deur naar Gods hart niet binnengaan. We blijven op afstand en gaan proberen zelf oplossingen te verzinnen. Omdat het om God gaat zullen we onze kritiek altijd op enige manier

verbergen, maar feitelijk kiezen we plan B. Dit is een lastige situatie die moeilijk te doorgronden is, juist vanwege onze neiging onze ideeën in het verborgene uit te werken. Het resultaat is dat we Gods nabijheid niet langer ervaren. Het is dus lang niet altijd zo dat God Zich voor ons verbergt, maar het ligt eerder andersom. Dit speelt in de tijd van Jesaja. Dit speelt soms ook in ons eigen leven.

De pottenbakker.

De metafoor van de pottenbakker.

Uit de metafoor van de pottenbakker kunnen we opmaken wat er onder de mensen leefde. Het beeld van de pottenbakker wordt in allerlei Bijbelboeken gebruikt. Zie het staatje. De metafoor stelt God voor als *pottenbakker* die van het leem allerlei voorwerpen kan maken al naar gelang God dat wil. Ook kan God – ontevreden met het resultaat – de natte klei in elkaar drukken en opnieuw iets anders maken. Met deze metafoor wordt het initiatief en de macht geheel bij God gelegd. Wanneer we aan een synoniem denken kunnen we ‘het raadsplan van God’ noemen of ‘Uw wil geschiede’ van het Onze Vader. Hoe we het ook benoemen in dit beeld gaat God over de zaken. Hij vraagt niemand advies. God beslist hetzij links of rechts. Of wij het er mee eens zijn of er begrip voor op kunnen brengen, verandert hier niets aan. In het beeld van de pottenbakker schuurt het hier juist: de mens die zich moet schikken. De mens die ‘eens-willend met God’ moet worden. De mens die erkent dat God erover gaat en niemand anders en dat het niet interessant is hoe je er zelf instaat. Veel mensen denken bewust of onbewust ‘als ik God was ‘dan zou ik dit of dat doen. Zo iets doet zich ook voor in de tijd van koning Hizkia. Er zijn allerlei mensen bezig met allerlei plannetjes uit te voeren. Ze blijven voor hun gevoel onder de radar. Niemand die hen ziet. Niemand die het hoeft te weten. Ondertussen smeden ze hun plannetjes. Ze zitten er duidelijk anders in dan God en de profeet Jesaja. Ze zullen de profeet niet midden in zijn gezicht tegenspreken, maar ondertussen hebben ze grote problemen met het beleid van God. Ze denken er het hunne van. God laat via de profeet merken dat Hij die mensen wel doorheeft. Ook al denken ze in het verborgene te opereren, voor God is alles openbaar. Jesaja 29:15 *Wee hun die zich diep verbergen voor de HEERE om hun voornemen te verbergen; hun daden vinden in het duister plaats, zij zeggen: Wie ziet ons en wie kent ons?* Namens God laat de profeet merken dat hij het er ook absoluut niet mee eens is. ‘U zet alles op zijn kop’, zegt Jesaja namens de HEERE. ‘U doet net alsof u God bent en God naar uw pijpen moet dansen. U doet heel veel denken aan dat kopje dat de pottenbakker verwijt dat hij geen oor heeft. God heeft u gemaakt, maar dat zou je niet zeggen, wanneer je hoort wat u allemaal over God denkt en zegt. God zou geen inzicht hebben. Nee, u hebt inzicht en u hebt de macht om uw inzicht tot werkelijkheid te maken. Meent u dit serieus?’ Jesaja 29:16 *U draait de zaken om! Alsof de pottenbakker als gelijk beschouwd kan worden met het leem, zodat het maaksel over zijn maker zegt: Hij heeft mij niet gemaakt, en het*

gevormde voorwerp over zijn pottenbakker zegt: Hij heeft er geen inzicht in. Jesaja lijkt de eerste profeet te zijn, die met het beeld van *de pottenbakker* komt.

De metafoor van de pottenbakker.

Jesaja 29:16	U draait de zaken om! Alsof de pottenbakker als gelijk beschouwd kan worden met het leem, zodat het maaxsel over zijn maker zegt: Hij heeft mij niet gemaakt, en het gevormde voorwerp over zijn pottenbakker zegt: Hij heeft er geen inzicht in.
Jeremia 18:1-6	Zou Ik met u niet kunnen doen zoals deze pottenbakker, huis van Israël? spreekt de HEERE. Zie, zoals de klei in de hand van de pottenbakker, zo bent u in Mijn hand, huis van Israël.
Romeinen 9:21	Of heeft de pottenbakker geen macht over het leem, om uit dezelfde klomp klei het ene voorwerp tot een eervol, het andere tot een oneervol voorwerp te maken?

Het Paradijs in het vizier.

God wil de leiders van Juda op de vingers tikken. Zij die in het geheim coalities sluiten – bijvoorbeeld met Egypte – lijken wellicht op trouwe dienstknechten van God maar in feite hebben ze een dubbele agenda. In hun hart wijzen ze Gods beleid af. Achter de schermen hebben ze hun eigen plannen en ideeën die ze uitvoeren. God wil hen laten merken dat Hij aan de touwtjes van de geschiedenis trekt. De redding van Jeruzalem is aan de ene kant een verblijdende uitkomst van een ernstige crisis in Jeruzalem, maar aan de andere kant zou de uitwerking moeten zijn dat de profeten van dat moment nu ook hun eigen plannen en inzichten opgeven en zich openstellen voor God alleen. In het vervolg van Jesaja 29 blijkt er nog veel meer aan de hand te zijn. De armen en zachtmoedigen – lees: de kwetsbare mensen die op God vertrouwen en zich aan Hem houden – worden door de mensen die zich van God afgekeerd hebben behoorlijk in de hoek gedrukt. Er is niet alleen sprake van onrecht en aantasting van de rechtsorde, maar ook van bruto geweld wat deze mensen ondervinden van hun volksgenoten NB. God bemoedigt hen dat er andere tijden zullen aanbreken. Het recht zal zegevieren. De dag komt dat men uitroept: 'Eindelijk gerechtigheid.' Dan zal de wereld een paradijs worden. Zoiets als het woud van de Libanon dat bekend staat om zijn hoge ceders. Ook dat woud heeft het trouwens zwaar moeten ontgelden, mogelijk voor de oorlogsindustrie dienstdoen als leverancier van materieel voor gevechtstorens e.d. God voorziet ook een herstel van de wouden van de Libanon. Jesaja 29:17 *Is het niet nog een klein moment totdat de Libanon zal veranderen in een vruchtbaar veld, en het vruchtbare veld als een woud beschouwd zal worden?* God geeft een enorm mooi perspectief aan de gelovigen van die tijd die – onder zware omstandigheden – volharden in en leven volgens de Thora.

Het paradijs in zicht.

Redding en oordeel.

Het uitzicht dat God op het Paradijs geeft is – zoals de Hebreëschrijver in 11:1 het noemt – *‘het bewijs van de dingen die we niet zien en de zekerheid van de dingen waarop we hopen.’* Niet zien en toch geloven. Men luistert naar Gods Woord maar blijft toch verstoken van licht. Er komt echter een dag waarop voor de doven het begrip van de Bijbel zal doorbreken en de blinden de vervulling van Gods beloften zullen zien. Jesaja 29:18 *Op die dag zullen de doven horen de woorden van het Boek, en, verlost van donkerheid en duisternis, zullen de ogen van de blinden zien.* De mensen die het nu zo vaak zonder blijdschap moeten doen – omdat ze in verdrukking leven door hun eigen volksgenoten – zullen een blijdschap kennen die niemand hen zal afnemen. De armen die het aan van alles ontbreekt in dit leven, zullen zich op die dag verheugen met een vreugde die geen einde kent. Jesaja 29:19 *De zachtmoedigen zullen blijdschap op blijdschap hebben in de HEERE, en de armen onder de mensen zullen zich in de Heilige van Israël verheugen.* Het vonnis – het laatste oordeel – van God zal twee kanten kennen: de redding van de gelovige en de vernietiging van de goddeloze en onrechtvaardige. Die mensen waar ze nu door worden dwarsgezet; De geweldplegers die hen angst inboezemen met hun dreigementen. *‘Ik weet waar je woont. Ik weet dat je vrouw en kinderen hebt. Ik weet je te vinden.’* Die mensen zullen aan het kortste eind trekken. Misschien doet iemand nog een poging dat soort mensen te benaderen vanuit het geloof. Maar spot wordt hun deel. Dit soort figuren staat totaal niet open voor God en Zijn gebod. Uiteindelijk zal de gedachtenis aan hun naam totaal worden uitgeroeid. Jesaja 29:20 *Want de geweldpleger zal omkomen, het zal uit zijn met de spotter. En allen die uit zijn op onrecht, zullen uitgeroeid worden.* Wanneer iemand in een hoek wordt gedrukt zal hij proberen uit die benarde positie te ontsnappen. Mogelijk probeert zo’n mens – die ingeklemd wordt door het onrecht – het recht te zoeken in de poort. Misschien zullen de oudsten voor hem opkomen wanneer ze horen *‘Hoe het werkelijk zit.’* Maar zijn woorden worden verdraaid. Er geschiedt geen recht meer. Er wordt gewerkt met onbetrouwbare methodes zodat wat voor iemand pleit, juist tegen hem wordt gebruikt. Er wordt voor het oog van de stad nog steeds recht gesproken in de poort, maar feitelijk is het onrecht en trekt de zwakke en kwetsbare mens per definitie aan het kortste eind. Maar het vonnis van God zal onverbiddeijk deze tegenstanders van de kwetsbare gelovigen – die trouw handelen volgens hun geloof en geweten – treffen. De kwetsbare mensen zijn op zoek naar duidelijkheid en recht, maar ze worden gewoon de woestijn ingestuurd. Er is – behalve God – niemand die zich om hen bekommert. Jesaja 29:21 *zij die een mens schuldig verklaren om een woord, zij die valstrikken leggen voor wie opkomt voor het recht in de poort, zij die de rechtvaardige wegdrücken, de woestijn in.*

De leugen en de waarheid liggen door elkaar.

Abraham (Izaäk) en Jakob zullen er trots op zijn.

De inwoners van Jeruzalem stammen af van Jakob, de zoon van Izaäk, de zoon van Abraham. God noemt de namen van Abraham en Jakob. De inwoners van Jeruzalem behoren voor een groot deel tot de stam Juda, een van de twaalf zonen van Jakob. Jakob is het die de naam Israel ontving van God. Het land Israel werd verdeeld over de twaalf stammen naar het getal van de zonen van Jakob. Uiteindelijk herleidt God al die mensen tot hun oervorm, de gezinnen van Abraham en Jakob. Wij kennen de term dat iemand ‘zich in zijn graf zou omdraaien’ wanneer hij dit of dat zou zien. Datzelfde geldt van Jakob die zijn wenkbrauwen zou fronsen wanneer hij zou zien hoe de mensen van Israel met elkaar en met de HEERE omgaan. Hij zou zijn ogen niet geloven, hoewel.. ook in zijn eigen gezin kon het redelijk hard te keer gaan, als we bijvoorbeeld denken hoe Jozef door zijn broers werd behandeld. God gaat dat echter niet allemaal accepteren. Er komt een grote schifting tussen de goeden en de kwaden. Uiteindelijk wil God die mensen overhouden die op een normale manier met elkaar en respectvolle manier met God omgaan. Jesaja 29:22 *Daarom, zo zegt de HEERE tegen het huis van Jakob, Hij Die Abraham heeft verlost: Nu zal Jakob niet beschaamd hoeven te worden, en nu zal zijn gezicht niet wit wegtrekken.* Het heeft – hoe je het wendt of keert – te maken met de heiligheid van God. *Weest heilig want Ik ben heilig*, zegt de HEERE in Leviticus 19. Mensen die elkaar bedreigen en met geweld een zaak denken op te lossen en die medeburgers verdacht maken bij de rechtbank zullen door God hard worden aangepakt. Wanneer ze hun leven niet grondig wijzigen zullen ze buiten de boot vallen. Zwaar zal God die mensen straffen, met als doel hun bekering. Mochten ze daarna nog een harde nek hebben dan zal *het laatste oordeel* zijn definitieve vonnis voltrekken. God gaat op een gegeven moment niet langer verder met opstandelingen en overtreders en ongelovigen. Gods ingrijpen in de actuele geschiedenis, Zijn sancties en het uiteindelijke definitieve voordeel zal het ontzag voor Gods NAAM alleen maar vergroten. De oude vader Jakob zal bijzonder ingenomen zijn met het eindresultaat. Een volk van gelovige mensen die normaal met elkaar omgaan en God vrezen. Jesaja 29:23 *want als hij zijn kinderen ziet, het werk van Mijn handen in zijn midden, dan zullen zij Mijn Naam als heilig erkennen, zij zullen de Heilige van Jakob als heilig erkennen, zij zullen bevreesd zijn voor de God van Israël.*

Abraham, Izaäk en Jakob.

Niemand moet de indruk krijgen dat God rigoureuus handelt of onverschillig is wanneer het over mensenlevens gaat. Integendeel, God legt een groot geduld aan de dag. God mag dan bij monde van de profeten heftige kritiek uitoefenen op Zijn volk en met harde sancties dreigen – en die ook uitvoeren als er geen verandering te zien is – maar God heeft geen blijdschap over de dood van de zondaar. Gods ultieme doel is de bekering en de redding van zondige mensen. Sterker, mensen die dwalen zullen tot inzicht komen en mensen die overal kritiek op hebben, zullen de onderwijzing van God aanvaarden. Met dat statement sluit de HEERE dit hoofdstuk van Jesaja af. Jesaja 29:24 *Wie dwalen in hun geest, zullen tot inzicht komen, wie morren, zullen onderwijzing aanvaarden.*